

راند روند ۾

اچو ته راند روند ۾ سڪون

السلام عليكم ٻارو...!
پيارا ٻارو گوشي اوهان کي هڪ دفعو ٻيهر پليڪار چوي ٿو...
اڄ اوهان جو دوست اوهان کي ماحول ۽ ان جي حفاظت جي باري
۾ ڪجهه اهم ڳالهيون ٻڌائيندو. سڀ کان پهرين اسان هلنداسين
ڍنڍ ڪناري جتي اسان ڏسنداسين ته اسان ڪيئن پنهنجي گهر،
اسڪول ۽ باغ کي صاف رکي سگهون ٿا.

پنهنجي ماحول جي

حفاظت ڪرڻ

پوئين شماري ۾ اسان صحت ۽ صفائي جي باري ۾ ڪوڙ ساري معلومات حاصل ڪئي هئي. ٻارو هن شماري ۾ اسان پنهنجي آسپاس جي ماحول جي حفاظت جي باري ۾ ڄاڻ حاصل ڪنداسين. صاف سٿرو ماحول صحتمند زندگيءَ لاءِ انتهائي ضروري آهي. ياد رکو هر اها جڳهه جتي اسان پنهنجو وقت گذاريندا آهيون اسان جي ماحول جو حصو هوندي آهي ۽ ان جڳهه کي صاف رکڻ اسان سڀني جي ذميواري هوندي آهي. مثال جي طور تي: اسان کي پنهنجي جسم سان گڏوگڏ پنهنجي گهر، اسڪول، ڪلاس جي ڪمري ۽ راند جي ميدان کي به صاف رکڻ گهرجي. ماحول جي حفاظت ئي اسان جي صحتمند زندگيءَ جي ضمانت آهي.

هن شماري ۾ موجود سرگرميون:

- ✧ ڍنڍ جي ڪناري...
- ✧ پارڪ جي صفائي
- ✧ اچو ته پنهنجي ماحول جي حفاظت ڪريون
- ✧ پنهنجي ماحول جي سار سنڀال
- ✧ هن گند کي ڪٿي ڦٽو ڪريان؟
- ✧ اوهان جي ڄاڻ لاءِ

نوٽ: هن شماري ۾ گهڻي قدر معلومات ننڍن ٻارن ۽ ناخوانده والدين جي آسانيءَ لاءِ تصويرن جي ذريعي سمجھائي وئي آهي. پر ڪجهه معلومات سمجھڻ لاءِ ٻارن کي استادن جي مدد ۽ رهنمائيءَ جي ضرورت پوندي.

2

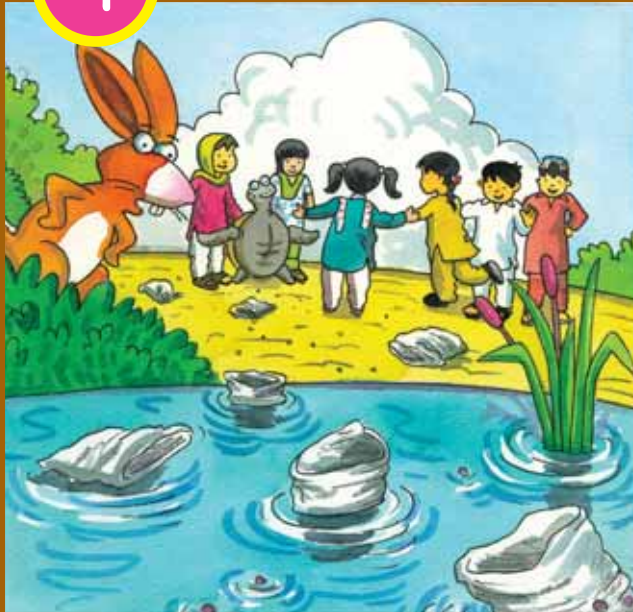
ڪاڇو پنهنجن ڪجهه دوستن سان ڍنڍ جي ڪناري بيٺو هو ۽ جڏهن گوشتي ڪاڇوءَ جي ڀرسان پهتو ته هن ڏٺو ته هڪ ڦارون وارو ان جي ڀرسان بيٺو ۽ ڦارون کي پلاسٽڪ جي ٽيلهين ۾ ٻارڻ کي ڏئي رهيو هو.

1

هڪ ڏينهن گوشتي پنهنجي دوست ڪاڇو سان ملڻ ڍنڍ جي ڪناري ويو.

4

ڦاروا ختم ٿيا ته ٻارڙن پلاسٽڪ جي ٽيلهين کي ڍنڍ ۾ ڦٽي ڪيو.

3

ٻار مزي مزي سان ڦاروا کائي رهيا هئا ۽ ان جي ڪڪڙين کي زمين تي ڦٽي ڪري رهيا هئا.

6

”چڏ گوشي تورڙي گندگيءَ سان
اسان جي ماحول کي ڪهڙو
نقصان ٿي سگهي ٿو؟“

”گوشي اسان کي تنهنجين
انهن نصيحتن جي ڪا
ضرورت ناهي...“

ٻار ۽ ڪاڇو گوشيءَ جي ڳالهين تي کلڻ لڳا:

5

”ٻارو گند ڪچري ڦٽي ڪرڻ سان پاڻيءَ ۾ رهندڙ
مڇين ۽ ٻين آبي جانورن کي نقصان پهچندو آهي ۽
ان سان گڏوگڏ جيڪا گدلاڻ پيدا ٿيندي سا وري
اسانجي ماحول کي خراب ڪندي...“

اهو نظارو ڏسي گوشي حيران ٿي ويو پر پوءِ هو ٻارن کي سمجهائڻ
لڳو ته پلاسٽڪ جون ٿيلهيون ڍنڍ ۾ ڦٽي ڪرڻ سان صاف پاڻي به گدلو
ٿي ويندو آهي.

8

”ائين ڪڏهن به ڪو نه ٿو ٿي
سگهي، ڪيئن ڪاڇو تون ئي
ٻڌاءِ اسان سچ ٿا چئون نه...؟“

پر گوشيءَ محسوس ڪيو ته ان جي لفظن جو ٻارن تي ڪو خاص
اثر ڪو نه پئي ٿيو پر ڪاڇو خاموشيءَ سان هڪ جاءِ تي بيٺو
ڪجهه سوچي رهيو هو...

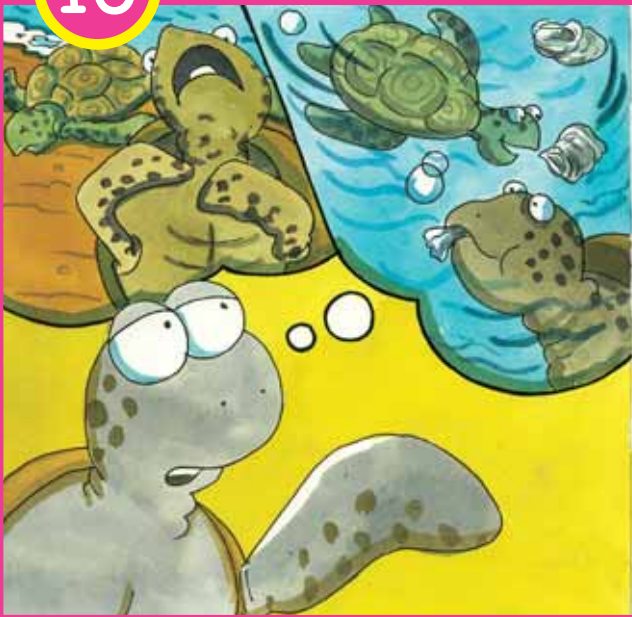
7

”ٻارڙو ٿورو سوچيو!
مڇيون ۽ ٻيا پاڻيءَ جا جانور پلاسٽڪ
جي ٿيلهيون کي کائڻ سمجهي کائي به
سگهن ٿا...“

گوشيءَ ٻارن کي وري سمجهائڻ جي ڪوشش ڪئي ته گندگي
ڪرڻ بلڪل غلط آهي.

10

ڪاڇو ڪي هاڻ اها ڳالهه سمجه ۾ آئي ته اهي جيلي فش نه پر پاڻيءَ ۾ ترندڙ پلاسٽڪ جون ڳوٺريون هيون جن کي ان جا مائٽ ۽ دوست جيلي فش سمجهي کائي ويا هئا ۽ پوءِ هو سخت بيمار ٿي پيا هئا.

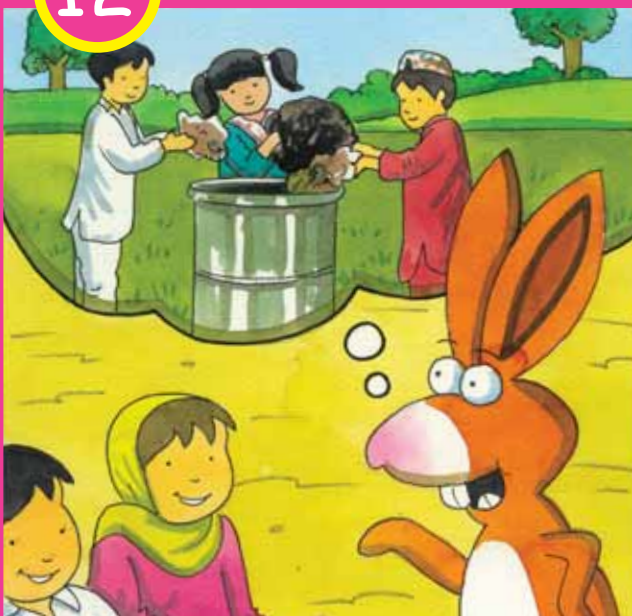
9

”منهنجي خيال ۾ گوشتي
صحيح چئي رهيو آهي...“

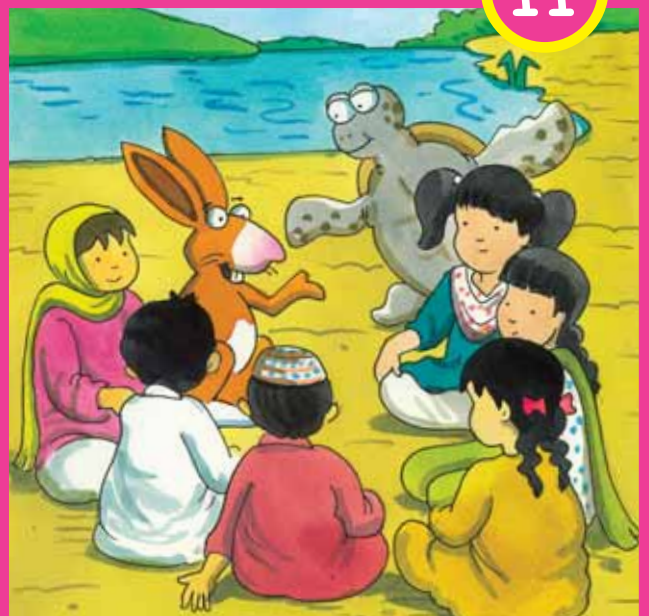
ڪاڇو پنهنجن انهن مائٽن ۽ دوستن بابت سوچي رهيو هو جيڪي پنهنجي پسندیده خوارڪ يعني جيلي فش کائي سخت بيمار ٿي پيا هئا.

12

گوشتيءَ جون ڳالهائون ٻڌي ڪجهه ٻارن ڍنڍ جي ڪناري تان گند ڪڍڻ ڪٽي گند جي دٻن ۾ ڦٽي ڪرڻ شروع ڪيو ۽ پوءِ ڏسندي ئي ڏسندي سمورا ٻار، گوشتي ۽ ڪاڇو صفائيءَ ۾ شامل ٿي ويا.

11

ٻار هاڻ گوشتيءَ جون ڳالهائون غور سان ٻڌي رهيا هئا: ”ٻارو ٿوروڙو اهو سوچيو ته پاڻيءَ ۾ ڦٽي ڪيل اها هڪ ٿيلهي ڪيتري نه خطرناڪ ٿي سگهي ٿي...“

گوشتيءَ چيو ڏٺو ٻارو جيڪڏهن اسان اهڙي طرح ڪوشش ڪريون ته پوءِ اسان پنهنجي گهر، محلي، ڳوٺ ۽ شهر کي به صاف رکي سگهون ٿا...

پارک جي صفائي

سرگرمي نمبر 1:

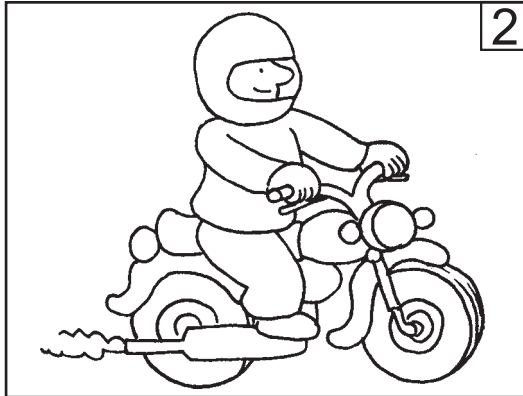

نقطا ملايو ۽ تصوير کي رنگ ڪريو...

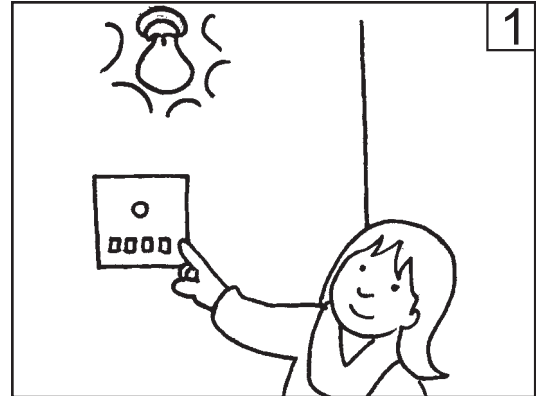
سرگرمي نمبر 2:

اچو ته پنهنجي ماحول جي حفاظت ڪريون...!!

هيٺ ڏنل شين مان انهن شين کي رنگ ڪريو جن جي ذريعي هوا کي صاف سٿرو رکي سگهجي ٿو ۽ ان سان گڏوگڏ قدرتي وسيلن کي پڻ بچائي سگهجي ٿو...!!

موٽر سائيڪل جو دونهون

استعمال ۾ نه ايندڙ بجلي کي بند رکڻ

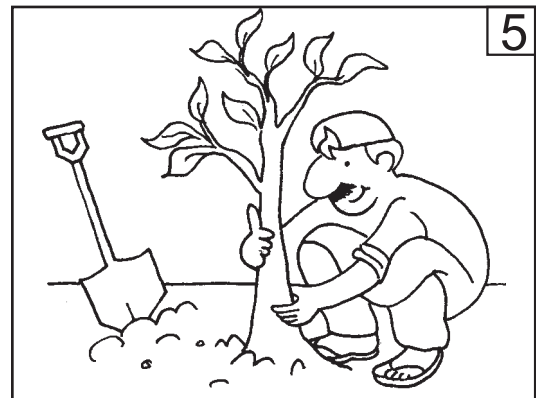
استعمال ٿيل بوتلن کي ٻيهر استعمال جي قابل بڻائڻ

پاڻيءَ جي نل کي هروڀرو کولي ڇڏڻ

سگريت پيئڻ

ٻوٽا لڳائڻ

ماحول جي حفاظت ڪرڻ...

.2

.1

.4

.3

سامهون ڏنل تصويرن ۾ انهن شين تي گول دائرو پايو جن جي ڪري اسان جو ماحول تباه ٿئي پيو. پوءِ هيٺ ڏنل جملن مان صحيح جملي جي چونڊ ڪري تصوير جي هيٺان لکو ۽ ٻڌايو ته اسان پنهنجي وڏن جي مدد سان ماحول ۾ ٿيندڙ انهيءَ گدلاڻ کي ڪيئن روڪي سگهون ٿا:

الف: جنهن جاءِ تان تيل وهي ٿو اتي دٻو رکو ۽

ڪار جو پاڻيپ صحيح ڪرايو.

ب: پاڻيءَ جي غير ضروري استعمال کان پرهيز

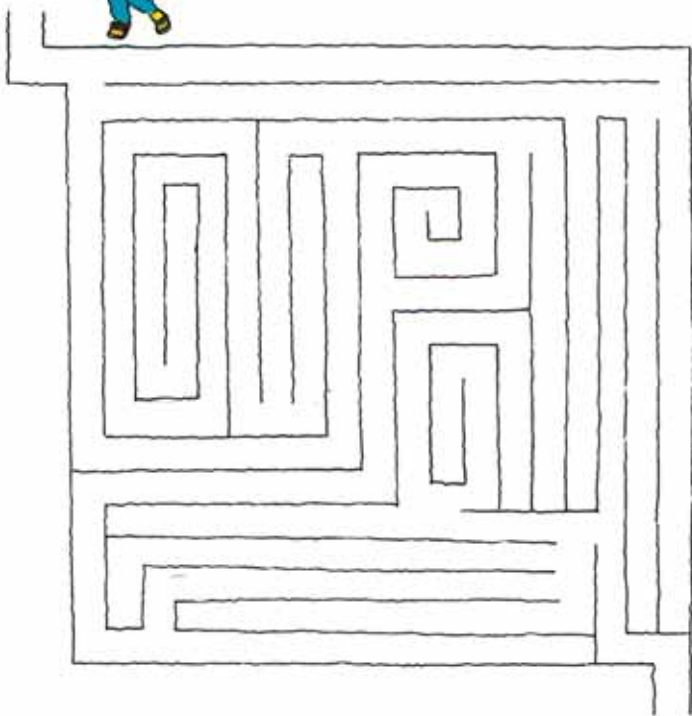
ڪريو ۽ نل کي استعمال ڪرڻ کان پوءِ بند

ڪريو.

پ: هروڀرو ٻرندڙ بتين، پڪي ۽ ٽي وي کي پڻ بند

ڪريو.

ت: گند ڪچري کي دٻي ۾ ڦٽو ڪريو.

هن گند کي ڪٿي ڦٽو ڪريان...؟

ڀول پليان جي ذريعي صحيح رستو

ڳولهيو ته جيئن ٻار گند کي ڪچري

واري دٻي ۾ ڦٽي ڪري سگهي.

اوهان جي ڄاڻ لاءِ:

ٻارو اسان جي رهڻ لاءِ اها ئي هڪ ڌرتي آهي اچو ته ان جي گهڻي کان گهڻي حفاظت ڪريون ۽ کيس خوبصورت بڻايون!!!

ڪچرو ڇا ٿيندو آهي ۽ ان جي ڪري ڪهڙا مسئلا پيدا ٿيندا آهن...؟

ڪچرو اهڙين خراب ۽ استعمال ٿيل شين کي چئبو آهي جنهن جي بظاهر ڪا به ضرورت نه هوندي آهي. اهڙي قسم جي ڪچري جا ڍير اسان جي گهرن، روڊن، پارڪن ۽ ميدانن جي خوبصورتيءَ کي متاثر ڪندا آهن ۽ هر جڳهه تي ڦهليل ڪچري جي ڍيرن جي ڪري بيماريون پکڙجن ٿيون. ڪير به اهڙي گندگيءَ جي آس پاس رهڻ پسند ناهي ڪندو. تنهنڪري گند کي ڪچري واري دٻي ۾ ڦٽي ڪرڻ سان اسان پنهنجي ماحول کي صاف سترو رکي سگهون ٿا.

گند جو ٻيهر استعمال يا ريسائڪلنگ ڇا آهي...؟

استعمال ٿيل شين کي ٻيهر قابل استعمال بڻائڻ کي ريسائڪلنگ چئبو آهي. اسان روزمره جي کوڙ سارين استعمال ٿيندڙ شين جيئن ڪاغذ، بوتلن وغيره کي ڦٽي ڪرڻ بجاءِ انهن کي ٻيهر استعمال ڪري سگهون ٿا.

اسان کي ريسائڪلنگ ڇو ڪرڻ گهرجي...؟

پلاسٽڪ، ڪاغذ يا اهڙي قسم جي ٻين اهڙين کوڙ سارين مختلف شين کي ٻيهر استعمال لائق بڻائڻ سان اسان نه صرف پنهنجن قدرتن وسيلن کي بچائي سگهون ٿا پر ان سان گڏوگڏ اسان پنهنجي قدرتي ماحول کي به بچائي سگهون ٿا.

اسان جي آسپاس ڪيتريون ئي اهڙيون شيون آهن جن کي ڦٽي ڪرڻ جي ضرورت ڪا نه پوندي آهي ڇو جو انهن کي اسان بار بار استعمال ڪري سگهون ٿا، انهن مان ڪجهه شين جا مثال هيٺ ڏجن ٿا:

ياد رکڻو هميشه پني جا پٽي پاسا استعمال ڪريو.

خالي ٿيل پلاسٽڪ جي بوتلن کي آگاهاري صاف ڪريو ۽ انهن ۾ ٻيا مشروبات استعمال ڪريو. پر اهي بوتلون جيڪي ڪنهن ڪيميڪل لاءِ استعمال ٿيل هجن انهن کي مشروبات پيا پاڻيءَ لاءِ استعمال نه ڪريو.

البتہ انهن کي خوبصورت بڻائي سجاوٽ لاءِ استعمال ڪري سگهجي ٿو.

پنهنجا استعمال ٿيل اُهي ڪپڙا جيڪي جسم تي ننڍا ٿي ويا هجن اُهي ڪنهن ضرورتمند کي ڏئي سگهجن ٿا يا رانديڪا جن سان ڪو ٻيو پيئڻ پاءُ يا دوست ڪيڏي سگهي ٿو اُهي پڻ ڏئي سگهجن ٿا.

پنهنجي ماحول کي بچائڻ جي ذميداري اسان سڀني جي آهي...!!

جيڪڏهن اسان استعمال ٿيل شين کي ٻيهر استعمال بڻائڻ جي عادت ڌاري ورتي ته پوءِ اسان هن دنيا کي هڪ بهتر جڳهه ۾ تبديل ڪري سگهون ٿا. تنهنڪري اچو ته اسان سڀ ملي ڪري اهو وڃن ڪريون ته اسان هميشه پنهنجي هن ڌرتيءَ کي صاف سترو رکنداسين...

جواب: سرگرمي نمبر 2 تصوير نمبر 1,4,5 --- سرگرمي نمبر 3: (1) ب (2) ت (3) پ (4) الف

اسان هن شماري جي پڙهندڙن جي راءِ جو انتظار ڪنداسين ۽ خاص ڪري اسان کي اوسيٽرو رهندو پنهنجن ننڍڙن پڙهندڙن جو. توهان اسان کي نئين ايندڙ شماري لاءِ ڪهاڻيون يا پنهنجي ٺاهيل ڪنهن تصوير کي هيٺ ڏنل ايڊريس تي موڪلي سگهو ٿا:

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن

پلاٽ 9، بلاڪ 7، ڪمڪشان ڪلفٽن 5، ڪراچي 75600 پاڪستان

UAN: (92-21) 111-424-111, Fax: (92-21) 9651652

اي ميل: info@ecdpak.com

پنهنجي راءِ کان اسان کي آگاهه ڪريو